

ΡΕΠΟΡΤΑΖ

Το ρεπορτάζ και η συνέντευξη είναι δύο άλλοι τρόποι να βλέπουμε τον κόσμο. Είναι μια περιπέτεια όπως και το ίδιο το γράψιμο. Ας παρομοιάσουμε τον κόσμο μας με ένα πυκνό δάσος, κάθε δέντρο είναι και μια πληροφορία, ένα γεγονός. Ως άλλοι εξερευνητές, οι δημοσιογράφοι κινούμαστε συνεχώς μέσα σε αυτό το δάσος προσπαθώντας να ανακαλύψουμε ποια από τα δέντρα αξίζουν της προσοχής μας, έχουν δηλαδή τέτοιες πληροφορίες που μπορούμε να τις κάνουμε ρεπορτάζ. Και επειδή είναι τόσα πολλά, αρκετές φορές κινδυνεύουμε να χάσουμε τον δρόμο μας. Πρέπει λοιπόν καθημερινά να αναζητούμε διαφορετικά μονοπάτια στο δάσος μας, με καθαρό μυαλό και φρέσκιες ιδέες.

Καθώς αναφερόμαστε σε παιδιά, έκρινα σκόπιμο να μην μπω σε κουραστικές λεπτομέρειες και επεξηγήσεις για το ρεπορτάζ και την συνέντευξη, αλλά μέσα από δύο παραδείγματα, κατανοητά στους μικρούς μας φίλους, να δώσω κάποιες γενικές αρχές που διέπουν τις δύο αυτές κατηγορίες.

Ας δούμε το ρεπορτάζ διαφορετικά. Έχουμε όλοι διαβάσει το βιβλίο του Ιούλιου Βερν «20.000 λεύγες κάτω από την θάλασσα» που έγραψε πριν περίπου 140 χρόνια. Τι γίνεται εκεί; Ένας παράξενος τύπος, ο πλοίαρχος Νέμο νοιώθει αδικημένος από τους συνανθρώπους του και αποφασίζει να κατασκευάσει ένα περίεργο ατσάλινο πλοίο, τον θρυλικό «Ναυτίλο», που μπορεί να πλέει κάτω από την θάλασσα και να τρυπάει με το έμβολό του τα καράβια που αρμενίζουν στους ωκεανούς, βουλιάζοντάς τα. Τρόμος για τους ναυτικούς που, μην έχοντας δει κάτι παρόμοιο στο παρελθόν, πιστεύουν ότι πρόκειται για ένα θαλάσσιο τέρας. Φανταστείτε ότι ήμαστε εμείς οι δημοσιογράφοι που πρέπει να γράψουμε στην εφημερίδα μας για το τρομερό αυτό γεγονός. Τι θα κάνουμε αφού θα έχουμε αυτήν την σημαντική είδηση;

Ρεπορτάζ! Θα αναζητήσουμε τους ναυτικούς που σώθηκαν από την επίθεση αυτού που ονομάζουν τέρας. Αφού είναι μάρτυρες μπορούν να μας περιγράψουν τι έγινε, που έγινε, πότε έγινε, πώς έγινε η επίθεση, πώς σώθηκαν, ποιος φταίει, αν τους έχει συμβεί κάτι παρόμοιο στο παρελθόν, αν πράγματι είδαν ένα τέρας ή κάτι άλλο. Όμως, θα μας μεταφέρουν **την δική τους αλήθεια** άρα καθήκον μας είναι να διασταυρώσουμε τις πληροφορίες μας. Θα πρέπει να προσπαθήσουμε να πάμε στο σημείο όπου έγινε η επίθεση για να έχουμε καλύτερη εικόνα, θα έχουμε μαζί μας και έναν φωτογράφο που θα φωτογραφίσει τους ναυαγούς αλλά και το σημείο όπου έγινε η επίθεση με τα απομεινάρια του πλοίου. Η φωτογραφία παίζει πάντα πολύ σημαντικό ρόλο, στην δουλειά μας γιατί λειτουργεί συμπληρωματικά. Πολλές φορές, όμως, αν απεικονίζει κάτι

συγκλονιστικό, είναι από μόνη της ρεπορτάζ. Επίσης, θα ζητήσουμε και την γνώμη κάποιων ειδικών.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Ας δούμε τώρα τι είναι συνέντευξη η οποία, συνήθως, χωρίζεται σε τρία είδη: α. Ειδησεογραφική (κάποιος μιλάει για ένα τρέχον γεγονός π.χ. σεισμό), β. Ομαδική και γ. Συνέντευξη προσωπικοτήτων (πορτρέτο).

Ας ταξιδέψουμε και πάλι στον χρόνο. Ας φανταστούμε ότι βρισκόμαστε στο Ηράκλειο του 1903, πριν σχεδόν 110 χρόνια. Ως τότε, ένας αρχαιολόγος, Βρετανός, ο Άρθουρ Έβανς, έφερε στο φως το ανάκτορο της Κνωσού και συνάμα γνώρισε στην ανθρωπότητα την μοναδικότητα του μινωικού πολιτισμού. Ο αρχισυντάκτης μας, μάς ζητάει να τον συναντήσουμε και να μιλήσουμε μαζί του για την ζωή του αλλά και το αρχαιολογικό του επίτευγμα.

Θα πρέπει, λοιπόν, να του πάρουμε συνέντευξη. Τι πρέπει να κάνουμε; Να μιλήσουμε με τον κ. Έβανς ή κάποιο βοηθό του για να ορίσουμε πότε και που θα γίνει η συνέντευξη. Καθώς ο χώρος όπου γίνεται μια συνέντευξη παίζει τον δικό του σημαντικό ρόλο, αφού μπορεί να δώσει περισσότερες πληροφορίες για τον συνεντευξιαζόμενο, θα ζητήσουμε αυτή να γίνει στον τόπο των ανασκαφών, γεγονός που θα μας δώσει την δυνατότητα να έχουμε και πολύ καλές φωτογραφίες (δεν τις ξεχνάμε ποτέ!). Θα πρέπει να γνωρίζουμε τί ακριβώς ζητάμε να βγάλουμε από τη συνέντευξη, τι να αναδείξουμε ώστε να πάμε κατάλληλα προετοιμασμένοι. Πρέπει να έχουμε συγκεντρώσει πολλές πληροφορίες για τον συνομιλητή μας, ποιος είναι ο κ. Έβανς και τι έχει κάνει, να γνωρίζουμε, δηλαδή, καλά το θέμα μας, να έχουμε σημειώσει τις ερωτήσεις μας, να είμαστε ευχάριστοι αλλά να μην φλυαρούμε, να σεβαστούμε την προσωπικότητα, τις απόψεις αλλά και τον χρόνο του. Δεν θα διαπραγματευτούμε με τον κ. Έβανς τις ερωτήσεις μας, ενδεχομένως να διαφωνήσουμε σε κάποια σημεία μαζί του αλλά δεν θα γίνουμε αγενείς. Δεν ξεχνάμε ότι δεν είμαστε εισαγγελείς άρα δεν του απευθυνόμαστε σαν να τον ανακρίνουμε. Και φυσικά θα πρέπει να αποδώσουμε πιστά την συζήτηση μας μαζί του.

Για να επιστρέψουμε στο παρόν, αξίζει να επισημάνουμε την βοήθεια που μπορεί να μας δώσει το Διαδίκτυο ως προς την αναζήτηση πληροφοριών.